

TRIJE RODOVI.

Dogodki iz nedavnih dni. — Spisal Engelbert Gangl.

(Mladiljovine)

France, ki je še v tujini, mora domov. Njemu izroči obri in hišo, zase obdrži toliko, da mu bo dovolj do smrti. Lenka vzame Zaviničaka, a on se preseli k njima. To je glavno! Nič več ne gledati madežev; tudi noče več videti ljudi, ki bi ga spominjali preteklosti. To pa se zgodi, če gre Lenka v Zavinkovce in če pride on za njo. Potem bo daleč od spominov in grobov...

Upehan od razmišljanja, truden od beganja je legel, ko je poznavalo k dnevu.

To jutranje dremanje ga je bolj utrudilo, nego bi bil prečel vso noč. Mučilo se ga hude sanje. Zasedlovala ga je divja zver, a njegove noge so bile težke in trudne, da ni mogel nikamor z mesta. Ljudje so stali vzpota in so pomilovalno gledali nazaj. Ali nihče ni pristopil, nihče se mu ni približal, da bi ga otel.

"Škoda čislana meščana!" so klicali od strani, a pomagali mu niso.

Prišlo je svetlo jutro, ki ga je rešilo. Zakričal je v sanjah in se je zbudil.

Domači ljudje so takoj vedeli, da je imel slabo noč. Videli so njegov čemerikav obraz, slušali njegove zadirjive uke. Umikali so se mu s pota kakor vselej, kadar ga je spravila prežeta noč v slabo voljo.

Povprašal je po Zaviničaku. Ta je obavil svoje posele in se odpravil na pot. Skupaj sta zajtrkovala in se natihoma menila. Bil je važen pomenek, zakaj glavi sta tiščala drug k drugemu in šepetaje snovala načrte za bodočnost. Priti je morala tudi Lenka, da se je poslovila od zaročenca. Jože je pogljal konje. Veselo je zdržal prazni voz z dvorišča. Na ovinku, kjer se spušča cesta v klanec, se je Jože ozrl nazaj in zamahnil s klobukom v slovo.

V Ribičevi hiši se je zagibalo vsakdanje življenje. Prihajali in odhajali so ljudje, s prijaznimi pozdravi so se klanjali pred bogatim Ribičem. Dolga leta so zatemnela madeže, da jih ni videl zunanj svet. Ugasila je umazanost v blešku zlatega denarja. Le časih so se tuhtam razgovarjali o dogodkih preteklih dni, omenjali tudi Ribiča in njegova dejanja. Naposled so skomizgnili z rameni in pristavili: "Danes pa je Ribič pošten in ugleden mož!"

VIII.

Zalostna in potrta je sedela drugi dan Marija Pleševa v prodajalnici pod podobo Matere sedemšalosti. Navsezgodaj, komaj da je odprla vrata, je tudi do nje prišla novica, da so ji sinoči sin vrgli pri Ribiču iz hiše na cesto. Vedela je, da pride do tega, ako bo zahajal Pavel tja, in prepričana je bila, da se zgodi še kaj hujšega. Vselej, kadar je bila tako potrta, si je želela smrti. Zdelo se ji je celo, da bo tisti dan, ko pride smrt, zanjo najlepši. Prinesel ji rešitev in počitek. Ali v hipu, ko se je zavedla, da misli nase in pozablja sina, jo je bilo sram te slabosti. Razmišljala je, kje bi našla izhod in kje pripomoček, da otme Pavla. Zaman je iskal njen duh pomoči. In tako ji je duha krenila od upanja do obupa, kjer človek čaka brez moči vsega, kar mora priti.

Pavel je vstal proti poldnevu. Bled je bil, in bolela ga je glava. Bilo ga je sram, da se ni upal na cesto. Vse mesto bo gledalo nanj in se mu smejala. Vrgli so ga na cesto kakor potepuha in razgrajala. Vsega se ni mogel spominjati natanko. Vino ga je že bilo prevzelo toliko, da so sinočni dogodki plavalji pred njim kakor v megli. Samo to ve, da je hotel zagmati kozarec v Zaviničaka in da ga je potem postavil Ribiču na cesto. A zakaj in kako je prišlo do tega, ne ve. Spomin mu je zamrl v vinu. Toliko pa trdi lahko še danes, da se je vse to zgodilo zaradi Lenke.

Obšla ga je želja, da bi se maščeval. Hipoma bi se maščeval, da bi bilo maščevanje toliko izdatnejše. A nobena misel se mu ni utrnila v glavi. Žile so mu bile zabrekle, suho mu je bilo v grlu in v ustih; roke so se mu tresle, ko si je prižgal smodko.

Matere ni hotel srečati. Takoj iz prodajalnice so držala vrata v stanovanje. V prvi, večji sobi je spala mati. Iz te je bil izhod v kuhinjo in iz kuhinje na dvorišče. Stanovanje je bilo temno in temno. Če je bil količjak oblačen dan, je morala goreti v kuhinji luč, da je videla mati kuhati. Ko se je preselila iz sedanjega Ribičeve hiše semkaj, se ji je zdelo, da so jo živo pokopali v grob; tam vse prostorno in svetlo, tukaj tesnoba in mrak. Kadar koli je prišla iz počitka v to temo, so se ji poročile oči. Niso več in ne bodo nikoli več gledale sonca, ki je zašlo in zatonilo. Tekom let se je pa privadila temi, da so jo bilele oči, kadar je hodila po soncu. Saj to ni bilo njeno sonce, ki je svetlo srečnim ljudem. Njeno sonce je zašlo in zatonilo. Tema ji je bila prijazna. Tako se je prilagala njenemu srcu, da bi ne moglo biti brez nje. Tu, v tem mraku, so se razvijale njene želje, tu so se razgubljale nadeje, komaj zvečetele, že zapisane smrti. Tu so živeli njeni spomini. Vstajali so ji iz srea kakor mrlič iz grobov. Legali so zopet v srcu, da se zbude, kadar si jih je zaželela. In zato ji je tako dobro dela ta tema. Vzeli so ji sonce, a teme ji ne morejo vzeti. Če ji vzamejo tudi to, ki jo obdaja zdaj, pride ona, ki je ne vzame nihče.

Pavel je pretipal drobila v žepu, ako ga bo dovolj za danes. Pa če bi ga ne bilo, saj mu zapajo ljudje. Zgodilo se je že večkrat, da je odšel po svetu, in potem so prihajali k materi, ki je poravnavala račune. Da bi ga ne čula mati, je odšel po prstih na dvorišče in na cesto. Zasvetilo mu je sonce v oči, da ga je zabolelo. Klobuk si je potisnil na oči, da bi se očivila sonca in se skrili pred ljudmi. Hitro je stopal naprej, tekla

je skoro. Zdelo se mu je, da se mu posmehujejo ljudje, ki so ga srečavali; da si šepetajo zbadljive opazke: Pavla so vrgli na cesto.

V gostilnici je v dušku izpraznil čašo vina. Zavrtelo se mu je v glavi, da jo je moral opreti ob roko. Vsa soba je zaplesala pred njim. Izpraznil je drugo čašo, in toplota mu je šinila po žilah. Zdal je začel lahko misliti. Mislil pa so bile razgrete in zmedene; nobene jasnosti ni bilo v njih. Sukale so se in razpletale in razgubljale kakor kolobarji dima, ki jih je pihal iz smodke. Začutil se je majhnega in zaničevanega, in oči so mu postale vlažne in otožne. Glava se mu je sklanjala k mizi, ustna so se približala kozarcu. Hipoma se je zvrnil, in vesela iskra je zagorela v srcu. Zažvižgal je veselo, razvemaajočo pesem, ki mu je bila tolikokrat spremljevalka, ko je hodil za kruhom iz mesta v mesto. V motni svetlobi v vinu porojenih upov so se zasvetile pred njim nove ceste, držeč v poznane kraje, kramor odpotuje, da se vrne bogat in ugleden v samoto in maščevanje tistim, ki so ga vrgli na cesto.

Da! To stori: pojdi in pride! Pojdi majhen in zaničevan, a pride bogat in velik. Tako udari pritlikave, umazane ljudi, ki ne poznajo moči njegovih ukrepov. Potem bodo oni nizko pod njim. S peto jim bo stopal za tilnike, da občutijo vso njegovo maščevalno silo.

Želel si je prijatelj, da razvije pred njimi nove načrte. Vstal je in hotel do njih, da jih skliče na vesel razgovor. A ko je vstal, so se mu zašibile noge, da je omahnil na stol. Tak ni mogel na cesto. Vzel je list papirja in začel pisati. Z očmi se je bližal in oddaljeval papirju. Ni mogel najti prave razdalje, megle mu je plavala pred očmi. Naposled je napisal z nejasnimi, trdnimi črkami, kje jih pričakuje, kam naj pridejo.

Veseli nasmeš mu je zaigral okrog ust. Z obema rokama se je naslonil ob mizo. Čutil je radostno bodočnost, ki se mu bliža z brzimi koraki. Oči so mu prihajale trudne in zaspane. Obšla ga je omamljiva opojnost; glava mu je klonila nižje in nižje. S čelom je zadel ob steklenico, ki se je prevrnila po mizi. Po prtu se je razlilo vino. Pavel je zaspal.

Začutil je, kako ga je potresla za ramo krepka roka. Odprl je oči, veseli obrazi so se mu nasmejali. Družba je bila zbrana.

"Ali hodiš v gostilnico spat?" ga vpraša prvi.

"Samo sanjal sem," odgovori Pavel. Usta so mu bila suha, da jih je komaj odpiral. "Izplakniti si moram grlo. Vse se je posušilo v meni. Dajte mi pijačo! Rajši sem lačen nego žejen."

Posedli so in si natočili in trčili in pili.

"In kaj si sanjal?" ga vpraša drugi.

"Ali morda o tem, kako prenašajo ljudi iz sobe na cesto?" ga zbode tretji.

"Ne o tem," reče Pavel mirno, "a to mi je dalo povod, da sem začel sanjati o drugih velikih rečeh. Sicer pa: komu se lahko ne pripeti, da ga postavijo pod kap! Danes meni, jutri tebi — to je ves razloček! In tako se tudi lahko kdaj pripeti, da primem jaz Ribiča za vrat in ga vržem iz lastnega gnezda. In to je tisto, o čemer sem sanjal. Ali prej moramo piti! Kdo bi govoril s kuhinjskim grlom! Pijmo!"

Izpraznili so kupice.

"Poglejte, prijatelji!" začne Pavel.

Prijatelji so se primaknili bliže.

"Moja pot drži v neznane kraje. Jaz nisem človek, ki bi bil prikovan na ped zemlje. Kolikor velik je svet, toliko je mojega. Od obzorja do obzorja je moja last, last moje volje."

"Iz tebe govori vino!" pravi prvi.

"Ne! Vino je zbudilo misli, misli so rodile načrte, načrti so zdržali voljo in moč, in zato vse vse moje. Vse je moje in tudi Lenka. Svojo glavo zastavljam za to! In četudi vzame Lenka Zaviničaka, je vendarle moja. Če da oče svojo hčer drugemu, tujemu človeku za ženo, je vendarle njegova, očetova. In tako ostane Lenka moja, čeprav vzame tistega tujca. Ali razumete?"

"No, da!" se jih oglasi nekaj.

"Danes si pil modrost, ne vina!" reče eden.

"V vinu je modrost, zato poslušajte! Pojdem, to je gotovo. Že jutri zarana me ponese pot v neznane kraje. Kam? Kamorkoli! Saj je ves svet moj. Človek se mora zavedati, da je nekaj, potem ni strahu v njegovem srcu. Pri Bogu, tako vam povem, da si izkopljem bogastvo iz pekla, če je tam skrito in namenjeno meni. Ugrabim ga izmed zvezd, če tamkaj plava moje raztopljeno zlato! Zakaj moja volja sega od tal do vrha, od pekla do neba."

Pavel je vstal. Glasno mu je zvenela beseda. Kri mu je gorela v ličih.

"Če so me mislili potepati in pritisniti v prah, so se bridko prevratili, zakaj jaz nisem črv. Orlu hočem biti enak, ki razpne krila in vzplava tja gor; tik pod sonce! In zato je dobro, da so me vrgli na cesto. S tem so mi dali razumeti, da moram vstati, če nečem, da me povozijo in me potepajo in mi pretrejo vse kosti! Mati mi je rekla, da me pri Ribiču ubijejo. A dokazati hočem, materi da se moti in vara. Dokazati hočem, da se tudi mati moti, če obsoja sina. In ker je rekla, da me ubijejo, me je obsodila s tem, da sem mlečnozobec in plašljiv zajec, ki ni vreden, da bi mu palico razbil na hrbtu!"

"Resnične so tvoje besede: mlečnozobec in plašljiv zajec!" reče eden.

"In zato pojdem! Vesela bo moja pot, ker so sinoči ves strah iztržili iz mene. Ko pridem, takrat bodo gledale vaše oči. Takrat bodo gledale vaše oči, ko povprašam, za koliko mi prodado Kranj. Saj to je vsa moč, vsa čast in ves ugled: denar! Toliko ga prinesem s seboj, da vam ga natispljem na pot. Vseposod se bodo poznali sledovi mojih stopinj. Hvala tistim, ki me zaničujejo! Zbudili so voljo, ustvarili človeka!"

"Pa kako izvede vse to?" se mu poroga tovariš.

(Dolje sledi).

Ženske v industriji.

Washington, D. C. — Pri zadnji seji odbora za protekcijo žensk v industriji, obdržavani v Washingtonu, so bila sprejeta za ženske, ki so zaposlene pri vladnih naročilih po municijskih tovarnah, pri izdelovanju vojaških uniform in drugih vojniš naročil, sledeča pravila:

Nobeno vladno naročilo se ne sme izdelovati v sobah, ki se rabijo za stanovanjske prostore, ali v sobah, ki imajo direktno zvezo s stanovanji.

Otroci izpod 16 let se ne smejo uposiljevati pri vladnih delih.

Nobena žena ne sme biti uposiljena dva meseca pred in dva meseca po porodu.

Plača za ženske, zaposlene pri vladnih naročilih, je določena po kolektivni pogodbi v vseh krajih, koder je ta pogodba v veljavi.

Kjer ni kolektivne pogodbe, mora minimalna plača imeti za podlago cene življenjskih potrebščin in se mora povečati sorazmerno z draginjo. Kjerkoli so ženske uposiljene pri delih, ki se smatrajo za moška dela, morajo prejemati enako plačo kot prej možki. Ako proces ni identičen s prejšnjim, ko so se možki bili na prostorih, kjer so sedaj ženske, naj se plača uredi po produkciji storjenega dela. V nobenem slučaju pa ne sme biti plača žensk manjša kot prej možkih samo zato, ker so ženske.

Odbori za urejevanje plač bodo od časa do časa revidirali delovne razmere in določali plačo, kakoršno bodo zahtevale potrebe vsled naraščajoče draginje. V vsakem teh odborov bo tudi zastopnica delavk.

Vsaka delavka mora imeti en dan počitka v tednu. Delavne ure ne smejo presegati osem ur na dan. Nobena ne sme biti zaposlena zaporedoma dalj kot štiri ure. Med tem časom se ji mora dati ne manj kot 30 minut za odmor in južino. Kjer koli delo dopušča, da delavke pri njem lahko sede, jim morajo biti na razpolago stoli in jini dati priliko, da se od časa do časa lahko usedejo.

Od delavke se ne sme zahtevati, da vdičuje stvari, težje kot 25 funtov, razven če zdravnik pronajde, da je sposobna tudi za težja dela.

Delavka se ne sme uposiliti v prostorih, kjer vlada čezmerna vročina ali mraz, razven če zdravnik pronajde, da je fizično sposobna delati v takemu kraju. Toda podvrči se mora od časa do časa ponovni zdravniški preiskavi.

Delavka ne sme biti uposiljena v takozvanih nevarnih obrtih, razven ako so ta pod regulacijo okrajnih odborov Narodnega delavskega sveta. Predno se jo uposli, mora biti zdravniško preiskana in le, če je fizično sposobna, sme delati v imenovanih prostorih. Večkrat se more dati zdravniško preiskati, da se vidi, dali je fizično sposobna ostati pri take-mu delu.

Odbor za protekcijo žensk v industriji bo v kratkem izdal nadaljna pravila glede varnostnih naprav proti ognju, sanitarna navodila proti industrijalnim boleznim in zastrupljenju ter razsvetljavi delavnih prostorov.

Zvezni svet za narodno obrambo je dal objaviti ta navodila, da na nje opozori javnost in s tem prepreči izkoriščanje žensk in otrok v industriji, posebno v takih krajih, kjer delavstvo še ni organizirano in ne more potom organizacij uveljaviti svojih pravic.

MRTVI SO VOLILI.

Chicago, Ill. — Neodvisni kandidatje in socialisti bodo zahtevali da uvedejo preiskavo radi sleparij pri volitvah sodnikov.

Harry W. Standager, predsednik volilnega odbora neodvisnih kandidatov pravi:

"Sleparije so bile izvršene na debelo. Razmere so bile škandalozne. Volilne listke so v nezasišani način tlačili v volilne šare. Neka priča izpoveduje, da so na dva in petdeset volilnih v eden in dvajsetem okraju zaznamovali pet in štirideset volilnih listkov in jih stlačili v volilno žaro. Število oseb, ki niso bile blizo volišča, so zaznamovali, kot da so volile. Ko so naši ljudje izvedeli za to dejstvo, so šli na volišče in zahtevali seznam oseb, ki so volile. Neki

uradnik nas je poklical telefonično in sporočil, da volilna komisija ne dovolji, da nam izroče tak seznam.

Od nekega sodnika smo dobili vseeno imena štiri in štirideset oseb, ki so bile zaznamovane, kot da so volile. Pronajli smo, da se jih je od teh oseb dva in dvajset preselilo, ali so pa bile mrtve. Zdal so zaznamovane, da so volile. Slišali smo, da so se na volišču onkraj ceste vršile ravnotake reči. Tudi tukaj nam niso dali seznama oseb, ki so volile.

V dva in petdesetem precinktu smo imeli dokaze, da se je osem in šestdeset volilec preselilo, ali so pa bili mrtvi."

Tako naštevajo mr. Standidge volilne sleparije še v drugih precinktih. Strašno so take razmere, ki dokazujejo na kakšen način pride marsikteri kandidat do magne in da je treba še precej dela, da bodo volitve poštene.

SUFRAŽETKE NADALJUJEJO S KAMPANJO ZA ŽENSKO VOLILNO PRAVICO.

Washington, D. C. — Suфраžetke aretirane pred Belo hišo, so bile spoznane za krive, da so vršale promet z razpustitvenimi stražarji pred Belo hišo. Komaj se je to zgodilo, so druge suфраžetke, ki niso bile obsojene, hitele iz sodnijske dvorane, da razpustijo stražarje pred Belo hišo. Seveda so bile aretirane.

Med ženami, ki se vztrajno borijo za žensko volilno pravico je mra. William Kent iz Kalifornije. O razpustitvenju stražarjev se je izjavila:

"Kar sem storila v soboto, sem imela pravico izvršiti. Če je bilo to pravica v soboto, je pravica danes.

Stražila sem, da vzdržim svojo pravo po ustavi, da snem vlagajo prošnje na vlado."

VABILO NA PLESNO VESELICO

katero priredi

društvo "Triglava" štev. 101 S. N. P. J.

dne 17. nov. 1917 v Masontown, Pa.

== Začetek ob 6. uri zvečer. ==

Tem potom se uljudno vabi vse rojake iz okolice kakortudi vsa sosednja društva, da se te veseli polnočevilno udeležijo. Za izvrstno godbo, kakortudi za dober prigrizek in pijačo preskrbi

== ODBOR. ==

Vstopnina za moške 75c. == Dame vstopnine prost.

Toraj, na svidenje v soboto! Vabi ODBOR.

Vabilo na zabavno in plesno veselico,

katero priredi

"Slovenska Maxom Godba"

v soboto dne 17. novembra, v dvorani društva "Triglava" v Johnstownu, Pa.

Godba igra pod vodstvom gos. J. Rogela in bo svirala izvrstne poskočnice in druge komade, da bo ustrezno vsem plesalcem.

Začetek veselice bo od 7 uri zvečer. Vstopnina za moške \$1.00, Dame so vstopnine prost.

Uljudno vabimo vse rojake in rojakinje iz Johnstowna, Pa. in okolice, da se polnočevilno udeležijo te naše zabave. Čisti dobicek je namenjen za popravke godbenih instrumentov. Torej fantje in moške, žene in dekleta pridite vsi z družinami, da se bomo prav po domače skupno zabavali. Za dobro in točno postrežbo bo skrbel odbor.

Pridite vsi na zabavo. ODBOR.

VABILO

.....k.....

dramatični predstavi

katero ponovi na splošno zahtevo slovenskega občinstva v La Salle, Ill. in okolici

pevske in dramatično društvo "Soča"

"Deseti brat"

Narodna igra s petjem v 5 dejanjih

v nedeljo dne 18. novembra

točno ob 2:30 popoldne v dvorani Slov. Nar. Doma v La Salle, Ill.

Vstopnina 25 centov vseskozi.

Rojake uljudno vabimo, da se te krasne gledališke predstave udeležijo čim največ mogoče v velikem številu.

Pridite vsi in se zabavajte, da prebijete par uric svojega življenja v veseli družbi in pozabite na težave. Torej ta dan vsi na plan! Vsi na veselico s krasno predstavo!

ODBOR.

PROSVETA
GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 76c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:
"PROSVETA"
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4638.

Datum v oklepaju n. pr. (October 30-17) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Moško delo — moška plača.

Vojna je povzročila tudi to, da so se pojavile ženske v tovarnah za strelivo in drugih delavnicah, kjer so bili doslej vposleni sami moški. In čim dalj bo trajala vojna, tem več bo žensk pri moškem delu v tovarnah, kakor se godi v Evropi.

Konvencija Ameriške delavske zveze v Buffalu priporoča, da ženske, ki opravljajo moško delo, prejema-
jo tudi moško plačo. Zdi se, kakor da je podjetnikom ravno prav prišla vojna; nadomestiti hočejo delavce z delavkami, toda dajejo jim pa nižjo plačo. To je grdo izkoriščanje. Ako ženske opravijo delo z enako zmožnostjo in v enakem času kakor moški, potem po vsi pravici zaslužijo rayno tako plačo, kakršno so prejemale moške.

Zenam so naložene enake dolžnosti kakor moškim, zakaj ne bi uživale enakih pravic? Na dan z demokracijo tudi v industriji!

Umetnost in vojna.

V čikaškem inštitutu za umetnost je bila te dni razstava slik. Ameriški slikarji so razstavili svoja dela. Pri-
znana resnica je, da je Amerika zelo revna na slikarstvu. Umetniki se že dobe, ki bi radi razvili svoj talent, toda priznanja in gnotne podpore za nje ni. Risati in mazati reklame in otročje-bedaste karikature za nedeljske liste se že izplača, toda resnični umotvori slikarske umetnosti zastoj čakajo nagraditelja in odjemalca.

Na omenjeni razstavi slik je bilo videti še prilično dobra dela — kolikor se namreč more pričakovati od ame-
riških umetnikov. Toda čikaški listi so kratkotalo obso-
dili vso zbirko za ničevno zato, ker se ni noben slikar spomnil, da je vojna. Med vsemi slikami — in bilo jih je nekaj stotin — je bila samo ena in še ta se je samo iz daleč dotikala vojne. To je pa neopusten greh! Kaj slikarji ne vedo, da je vojna? O, seveda vedo, toda kaj pa ima umetnost opraviti z vojno?

O umetnost, trnjeva je tvoja pot!

Delavstvo, pacifizem in Wilson.

Woodrow Wilson je prvi predsednik Združenih držav, ki je osebno posetil konvencijo strokovno organiziranega delavstva. Njegov pondeljov govor v Buffalu pred dele-
gati Ameriške delavske zveze je značilen. Povedal je delegatom, da so organizirani delavci v večini slučajev razsodnejši kakor kapitalisti. Wilson bi to povedal tudi kapitalistom, ampak take prilležitosti nima, ker zadnji ga ne nikoli na vabijo na svoja zborovanja. Kapitalisti na-
vadno zborujejo za zaprtimi vratmi kakor kakšna "Črna roka".

Predsednik je tudi govoril o pacifistih. Dejal je, da jih ne mara zaradi njihove stupidnosti; njegovo srce je z njimi, ali zdrava pamet se mora protiviti neumnosti pa-
cifizma v sedanjem času. Wilson je sam za mir in vsi smo za mir — in zato se vrši vojna.

Wilson je govoril odkrito. Interesi delavstva leže v zmagi ljudstva, ki hoče trajni mir in svoboden razvoj vseh svojih življenskih sil; to je pa nemogoče, dokler vlada na svetu tiranstvo in izkoriščanje. Vojna proti tiranstvu je opravičena in tudi potrebna. Delavci prinašajo naj-
večje žrtve ob času vojne, zato pa so njihove zahteve pa-
metne in morale bi se izpolniti.

Revolucija bolševikov.

Ruski bolševiki pod vodstvom Lenina so dosegli, kar so iskali — poraz. Marsikaj tega, kar oni zahtevajo, si že-
le socialisti po vsem svetu — izvzemši, če so pripravljeni za separatni mir, kar pa zanikujejo — toda današnji čas in razmere zahtevajo drugače. Par dni Leninove "vlade" je pokazalo, da so bolševiki tudi ljudje, ki morajo računati

z ljudmi, kakršni so in z razmerami, ki obstoje. Proti vojni so, a kljub temu so izvolili vojnega ministra; za ab-
solutno svobodo in bratstvo so, vzlic temu so dali aretirati nebroj delavcev, ki se niso strinjali z njimi, in potlačili so njihove časopise. Kerenskiju so očitali, da posnema carja, toda oni so takoj prvi dan nastopili kot carji proti večini ljudske mase. Storili so to, ker so morali, kakor je moral stori Kerenski, ko je na novo vpeljal smrtno kazen za nepoboljšljive hujskače.

Bolševiki so v manjšini v Rusiji in kjer hoče manjšina vladati večino, tam je nasilje in ni več bratstvo, ne svoboda.

Najhujšo obsodbo nad bolševiki je izrekel Maksim Gorkij, znani pisatelj in revolucionar, ki je bil sam njihov pristaš dolgo časa. Kakor poročajo, je Gorkij zadnji teden objavil odprto pismo, v katerem izjavlja, da je bila revo-
lucija bolševikov največje idijotstvo in da hočejo ustano-
viti novo tiranstvo za Rusijo.

Andrejev, drugi socialistični revolucionar in pisatelj, ki je bil nekaj časa protivni propagandist, danes tudi izjavlja, da je Kerenskijeva vlada najboljša za sedanje razmere in da se mora vojna nadaljevati, ako hoče Rusija ohraniti svojo svobodo.

Povdarili smo že, da je Kerenski z lahkoto potlačil že dve revolti protivnih elementov in nedvomno bo po-
metel tudi s sedanjo zato, ker ima za seboj širne mase ljudskega naroda. Kerenski je tudi socialist, ampak on pozna razmere in pozna pot, po kateri je treba hoditi danes, če hoče ruski narod doseči, česar si želi.

Ne rečemo, da so bolševiki v službi Nemčije, kakor jih dolže drugi, toda kratkovidni fanatiki so in zato so pogoreli. Imeli so svobodo govora in tiska in volino pra-
vico, česar niso imeli pod carjem. Ako bi bili pametni, bi čakali ustavodajne skupščine in agitirali, da izvolijo čim več svojih delegatov, in če bi na skupščini imeli večino, bi lahko odločevali, kajti večina je večina. Toda bolševiki so se poslužili terorizma, ki jih je pokopal in zdaj je konec.

Taktika monarhistov.

Pečičica slovenskih monarhistov v Ameriki, ki menijo, da je "bolj praktično in realno" ustanoviti Jugoslavijo v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev pod arbsko dinastijo, je zadnje dni zaplesala indijanski bojni ples.

Njihovo glasilo je propadlo, očitno zato, ker se ga ni izpla-
čalo izdajati za tistih par naro-
čnikov, ali zaradi lepšega pravilo, da se je list "združil" z nekim hrvatskim dnevnikom. V tem dnevniku je zdaj pol strani slo-
venskega čtiva, ki pa sestoji iz napadov na Slovensko republi-
čansko združenje. V teh napadih ni prav nič novega; prežvekujejo stare reči, ki so jih že tisočkrat povedali.

Smučno je, da se vedno govore o "svobodi in ujedinjenju" in za-
vijajo tisto ubogo krško dekla-
racijo, kakor da bi ne bilo v nji povedano, da kralj sankcionira vse sklepe, ki jih sprejme napo-
vedana ustavodajna skupščina. V deklaraciji je jasno povedano, da mora biti Jugoslavija monarhija in vsako zavijanje je zdaj pesek v oči, ki pa ne preslepi ameriških Slovencev.

Smučna je tudi trditev, da je Jugoslovanaki odbor v Londonu pripoznan od vseh (zaveznih) držav. Radi bi vedeli, katera vla-
da — razen arbske — ga je pri-
poznala in kdaj ga je priznala ameriška vlada.

Kapitalistične mreže.

Mi se nahajamo v dobi popolne-
ga prevrata, ali pesimist, ki opa-
zuje, kako velikansko težavo vse, kar je naprednega ali revo-
lucionarnega, se tako počasi giblje, si misli, da smo res tam, kjer smo bili pred dvajsetimi leti. To je tudi morda popolnoma opravi-
čeno, ker mi bolj in bolj hrepeni-
mo po lepšem, boljšem, ker bi ra-
di bolj svobodno živeli, ker bi ra-
di prosteje govorili in pisali in ako bi nam naše ekonomične raz-
mere dopuščale, tudi svobodnejše se zabavali. Vsekakor naše mnen-
je, naši principi prodirajo pov-
sod, kjerkoli so se ideje civiliza-
cije količkaj vkorenile.

Dva važna faktorja si stojita drug proti drugemu; kapitalizem in delavstvo. Prvi se hoče vzdrže-
vati na površju, hoče si obdržati prvenstvo v vsakem oziru, in na podlagi teh svojih principov kon-
servirati dva razreda, to se pravi, da naj še znanprej obstojata izkoriščevalec in izkoriščaneec, no-
gotec, gospodar in suženj. Med tem ko delavec zanika kapitalistu pravico, da bi smel biti delavec izročen na milost in nemilost člo-
veku, ki nima na svetu druge za-
sluge, kakor da je kapitalist, kar pa ni njegova zasluga, pač pa je

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Sedež v Chicagi, Ill.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermenc, Ivan A. Kaker, Ivan Kušar, Anton Motz, Frank Mravija, Jacob Muha, Matt Pogorele, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Šava, Frank Udovich, Andrew Vidrich, Stefan Zabrie, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se dozdaj še niso pri-
javilo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. —
Naslov za pisma in denarne pošiljatve je sledeči: Anton J. Terbovec,
P. O. Box 1, Cicero, Ill.)

Slovenskemu Repub. Združenju so se doslej pridružile sledeče organizacije: Slovenska Narodna Podporna Jednota; zastopnika: Anton J. Terbovec in Matt Petrovič.

Jugoslovanška Katoliška Jednota; zastopnika: Anton Motz in Matt Pogorele.

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza; zastopnika: Frank Bostich in Anton Zlogar.

Slovensko Podporno Društvo sv. Barbare in Slovanska Delavska Podporna Zveza; zastopnika: Andrew Vidrich in Ivan A. Kaker.

Jugoslovanška Podporna Zveza "Sloga"; zastopnika: John Er-
mene in John Rezel.

Slovenski Delavski Sokol "Chicago"; zastopnik: Ivan Kušar.

Slovenska sekcija Modern Woodman v Chicagi; zastopnik: Jo-
seph Steblaj.

Slovenska sekcija Jugoslovanške Socialistične Zveze; zastop-
nika: Filip Godina in Frank Šava.

Društvo Slovenija Č. S. P. B. J.; zastopnik: Frank Udovich.

Slovensko samostojno mladeniško podporno društvo Danica v Chicagi; zastopnik: Frank Mravija.

Slovenski Socialistični Klub (samostojen) in Slovenska Čitalni-
ca v Milwaukee, Wis.; zastopnik: Leo Zakrajšek.

Zveza "Slovenski Izobraževalni Dom," Franklin, Pa.; zastop-
nik: Stefan Zabrie.

Slovenski Tamburaški in Pevski Zbor "Lira" v Chicagi; za-
stopnik: Jacob Muha.

Glasila S. R. Z. so sledeči listi:

Prosveta, zastopnik: Jože Zavertnik; Glas Naroda, zastopnik: Ludvik Benedik; Glas Svobode, zastopnik: Martin V. Konda; Pro-
letarec, zastopnik: Etbin Kristan; Slovenija, zastopnik: Frank Ve-
ranič; Čas, zastopnik: Frank Kerže.

finirani delodajalci dobili nekaj nesrečnih v svoje krample, ka-
teri naj bi živel z delodajalci v najlepši slogi. Vse to bi se lahko uredilo, ako bi ne imeli gos-
podarji svojih interesov, ki naspro-
tujejo interesom delavstva.

V lističu kožo se torej obleče ta gospoda, če bi se le moglo v tej novi devizi delavstvo tako ne-
kako legalno oslepiniti. Ali nam lepe, ali pa laskave besede ne za-
dostujejo, delavstvo je čakalo dvatisoč let na dobro srce deloda-
jalcev, ampak v nobeni dobi se niso iznašli tako človekoljubni ljudje, da bi bili izkoriščanemu proletarcu brez kakšnega pritiska njegove življenske razmere vsaj deloma pobiljšali. Devetnajst stoletij se je hotelo, predno je de-
lavstvo na polju zakonodajstva nekaj pridobilo, in cele potoke proletarske krvi je poteklo, pre-
den so se ti priletarci rešili malih in velikih tiranov, vse ono torej, kar nam naši sedanji preljubezni gospodje te in one narodnosti tega ali onega verakega prepri-
čanja pripovedujejo ni nič dru-
gega, kot stara pesem, ki jo sliši-
mo prepevati od krščanskih brat-
rov, že dvatisoč let.

Vsaki moment lahko opazuje-
mo, v koliko vzamejo kapitalisti v obzir potrebe delavstva, poseb-
no pa v sedanjih resnih časih, ta prevzetna gospoda ne sliši mogoč-
ni glas protesta, ki se povzdigne iz enega dela sveta v drugega.

Moderni hujskači zoper naše strokovne organizacije, nima-
jo nobenega drugega namena, kakor rušiti solidarnost delavstva, dvo-
jiti celotne naše mednarodne or-
ganizacije, škoditi delavstvu, one-
mogočiti nadaljni razvoj in na-
predek vsega, kar maršira do bolj-
ših in svobodnejših časov.

Zato pa pravimo mi, nobene-
ga zaupanja v te nove in razno-
barvne škodljivce delavskih inte-
resov. In tudi nobena kapitalistič-
na velesila, ne bo ustavila trajne-
ga razvoja in napredka, ki nas vodi do osvoboditve človečanstva.

Zato pa pravimo mi, nobene-
ga zaupanja v te nove in razno-
barvne škodljivce delavskih inte-
resov. In tudi nobena kapitalistič-
na velesila, ne bo ustavila trajne-
ga razvoja in napredka, ki nas vodi do osvoboditve človečanstva.

\$15,000 ZA IZGUBLJENE PRETJE.

New York, N. Y. — Vox Union Railway ulične železnice je podri-
9letno Katerino Catono na tla in ji zmečkal devet prstov. Vločila je tožbo za odškodnino in najviš-
je sodišče ji je priznalo za vsak prst \$1665 odškodnine. Dobila je na \$15,000.

KNJIŽEVNOST.

Čas, ilustrovana mesečna revija, ki izhaja vsak mesec na 40. straneh, prinaša za mesec novem-
ber sledečo bogato vsebino:

Vlada Zedinjenih držav. — Po-
potnica na potu življenja. — Nje-
gova slika. — Skrlatica. — Socia-
lizem in socialisti. — V razkošju. — Kdo so Andorahi? — Ali imajo ptice selivke pamet. — Medvedje. — Povest. — Za življenje. — Lepota in bogastvo. — Mrčes največji so-
vražnik človeški. — Manj ljudi. — boljše na svetu. — Kako dolgo spite. — Slikovit pogled. — Kje je upnikom najboljše. — Za-
nimiva čreda strica Sama. — Zlo-
činci med živahstvom in njihove kazni. — Nov način shranjevanja sadežev. — Konec sveta v ognju. — Ali so živele kdaj morske de-
klisce. — Vrtnarija pod vodo. — Lesni alkohol uničuje oči. — Književnost.

Poleg tega prinaša še več za-
nimivih nasvetov in priporočil za dom in zdravje. Čas se naroča na 2711 S. Millard Ave., Chicago, Ill. in velja za vse leto \$2.00. — Kdor še ni naročen, naj ne pozabi na-
ročiti se z novim letom, ko se za-
čenja nov letnik.

Smola. Sodnik: "Ali niste še nikoli poskušali se preživeti na pošten način?"

Lump: "O, da, gospod sodnik! To je bilo tistikrat, ko sem pro-
sil za roko hčerke bogatega me-
sarja, pa me je vrzel iz hiše."

Pravi vzrok. Žena: "Zakaj se pisatelj Fikec večkrat tako napije in se zanemarja?"

Mož: "Zato, da potem lahko piše iz svoje lastne skušnje."

Žena: "Ampak zakaj pa piše o svojih lastnih skušnjah?"

Mož: "Da s tem denar zasluži."

Žena: "Zakaj pa služi na ta na-
čin denar?"

Mož: "I no, da se zopet napi-
je!"

Pojamilo. "Povejte mi oče, kaj je optimist?"

Oče: "Optimist je vsak, ki mo-
ra plačati 20 centov za čisto piva in se še lahko zraven smeje!"

Njena iznajdba. Dama: "Kata-
rina, kaj naj pomeni klobasica na oknu?"

Kuharica: "Ah, milostljiva go-
spa, ali niste že crikdar slišali o brezličnem brzojavu?"

(Nadaljevanje s prve strani)

13. nov. — Iz Švic

(Nadaljevanje s prve strani)

Stockholm, 13. nov. — Ameri-
čki poslanik Morris je dobio poro-

to: *Neofelis intermedia* + *Uncia*

Policy: _____

Najhujši trn v peti so mu Slovenci domovi, češ, da so škodljivi narodu, družinam in mladini v pogubo. Vse življenje naj se po njegovih mislih giblje okoli cerkve.

Kako zelo potrebni so prostori, pa jih imenuje Narodne ali Slovenske domove, za izobraževanje in zabavo našemu narodu, vsem še in skrajnje v stari domovini. Kdo imed vas je že imel priliko biti na glu pri Ljubljani, je gotovo videl veliko stavbo nasproti cerkve in na nji napis "Naš Dom", ki je v ponos vasi ig in bližnji okolici. Kdo je postavil ta dom, liberalci ali klerikalci? Nihče od teh, nego župnik sam. On je sprevidel potrebo prostora za izobraževanje ljudstva in v ta dom so imeli pravico prihajati vsi farani. Vsako nedeljo po krščanskem nauku smo imeli priliko iti v dvorano, kjer so se vršili razni govori, dramske predstave itd. Po pravi rečeno, zabave smo imeli dovolj. Videli si stariše z otroci, fanti in dekleta, kako so prihajali v dvorano, da se nekoliko pozabavajo in razvesele. Med farani je vladala sloga.

Kot so domovi za izobražbo in zabavo potrebni narodu v stari domovini, ravno tako so potrebni tudi nam v Ameriki.

Polagam na vaša srca, dragi rojaki, zavzemite se za to idejo in delujmo složno, neoziraje se na navedene raski agentov, in prišli bomo do stavbe "Slovenski dom".

Fr. Boh.

Milwaukee, Wis.—Zapozil sem v Prosveti, bodisi da je bilo pomotoma izpuščeno ali napačno poročano pomanjkljivost pri poročilu o pridruženju milwauških organizacij k Slovenskemu republikanskemu združenju. Iztetu so se pridružili slov. soc. klub soc. pevski zbor Naprej in slovenska Citalnica ter skupno izvolili enega zastopnika v osebi L. Zakrajška. V zadnjem poročilu je bil soc. pevski zbor Naprej izpuščen.

F. S. E.

Chicago, Ill.— Iz našega velikega mesta bi se lahko marsikaj zanimivega poročalo v javnost, a le malokdo si upa vzeti pero in poročati v javnost; skoro vsakdo ima znan izgovor, da ni satto, in da nima prave izobrazbe, da bi lahko dopisoval v liste.

Saj tudi jaz nimam talentirane glave za take stvari, toda upam, da bo uredništvo uredilo vse stvar tako, da se ne bo moja znanost znašla v kožo.

Predmet mojega današnjega dopisa mi bo naša slavnostna strokovna organizacija.

Slavnostna sezona se polagoma pričenja in bosi se pridno pripravljajo, da si zavarujejo svoje interese. Naša unija pa nekako spi in ne kaže take živahnosti kot naši delodajalci. Slednji so se nekega zblali naše organizacije in poklicali ženske na delo, da se tako ložje pripravijo na napad proti uniji, ako bi bilo treba.

Tovarišice, le pomislite nekoliko na lestvico, po kateri nas plačujejo to leto. Mar se vam ne zdi potrebno, da se nekaj ukrene? Pomislimo na današnji draginjo. Na noge sedaj, dokler je še čas! Ne čakajmo do pomladi, ko se sezone že konec. Sedaj, takoj od začetka se moramo zagnati in se potruditi z našimi zahtevami.

Do sedaj je vse skupaj spalo, operatorji so si polnili žepa, me smo pa hitele z delom na vse pretege. Pri opoldanskem odmoru smo besedičili o slabi slami, nizki lestvici, (slamnikarice so plačane od kosa) in se navduševale za štrajk, da je bilo res misliti: popoldne bomo že zaštrajkale. Toda kakor hitro se je pokazal predelavci v delavnici, je vsa "korajža" zgnila iz naših vrst in nekako potuhnjeno smo se vrstile nazaj k strojem.

Če se katera oglasi, govori vedno je zame in se ne briga za druge. Tudi znamenje naše sloge. Vsaka teh se imenuje storo in se izkušeno šivalko, četudi kiva močje le par let. Jaz se ne nazivam "stara šivalko", toda kljub temu imam tudi jaz, kot vse druge šivalke, rajši dobro kot slabo slamo. Ravno tako sem voljnija delati za večjo plačo, iz česar sledi, da se več zaslužim. Ako ima delavka vse te ugodnosti, se ji je lahko ponašati, da je "dobra šivalka". Potem se na plačlini dan je lahko pobaha, da je toliko in toliko zaslužila. Ne mislim s tem delati kake zdražbe med nami, ker tudi jaz rada priznam, da so

nekateri zmožnejše od drugih. Dve osebi nimata enakih zmožnosti. Rečem toliko, da naj takozvane "dobre šivalke" ne prezirajo tistih, ki so v etim poslu morda šele malo časa in naj se tudi njim da prilika, zaslužiti primerno plačo. V unijo plačujemo vse enake prispevke, imejmo še vse enake pravice do zaslužka in naj se nas ne prezira od strani starejših delavk. Krotimo nevoščljivost in delujmo sestrsko v prospeh nas vseh.

Čikaška slavnostnikarica.

Akron, O.— Društvo Dolenjce št. 170, SNPJ, se pripravlja na slavnostno razvite društvene zastave, ki se bo vršila dne 29. novembra v Hrvatskemu domu, 333 So. Broadway St., v Akronu, Ohio. Natančen program bo priobčen v prihodnji obilnatni številki Prosvete. Odbor deluje neumorno, da bo ta naša redka slavnost ostala marsikomu v spominu. Za vso zabavo bo dobro poskrbljeno, tudi z rečmi, ki so po volji Korobaču pl. Gajžiji, to je s "krofi" in poticami. Upamo, da nas gotovo poseti, kajti gazolina imamo v Akronu dovolj, tako da mu ga ne bo primanjkovalo.

Pri slavnosti sodeluje slovensko pevsko društvo Zvon iz Clevelanda in hrvatsko pevsko društvo Vjenac iz Akrona. Nastopili bodo razni govorniki. Po izvršitvi pevskih točk in končanih govorih se prične banket in po banketu prosta zabava in ples do polnoči.

Priporočamo se za mnogobrojno udeležbo. Društva, ki se udeležijo slavnosti korporativno in deputacije ter dame so vstopnine proste. Vstopnina za moške 50c. Na svidenje pri naši slavnosti 29. novembra.

Odbor.

Chicago, Ill.— Ako človek zasleduje nekoliko živeli slov. podp. organizacij, opazi takoj, da vlada pri vseh velika reakcija. Z mirovno vestjo se lahko prizna, da je tri četrtine članstva pri slov. podp. organizacijah mnenja, da podp. organizacije lahko napredujejo na oni podlagi in v onih razmerah, kakor so bile ob časnih ustanovitve. Večina članstva še vedno trdi, da so vse preuredbe, izpremembe in sploh vse, kar se je izpremenilo v notranjem ustroju podp. organizacije, sploh nepotrebno, da so to same žikane za članstvo in potratu. Večina članov še vedno trdi, da bi organizacije bolj obstojale, ko bi bile na onem stališču, kot so bile takoj ob ustanovitvi.

To se najbolj razvidi, koliko se zanimajo za združitev slov. podp. organizacij. Poskušalo se je že skoraj na vse načine, delovalo od gotovih strani, vršile so se seje in na konvencijah se je razpravljalo, — toda uspehi! Smo tam, kjer smo bili pred petimi leti. Zadnji predlog, katerega je postavilo društvo "Naprej", št. 5 S. N. P. J. v Clevelandu, O., ni dobil zadostne podpore, da bi lahko šel na splošno glasovanje, da bi se potem lahko združili S. N. P. J. in S. D. P. Z. Večinoma članstva menda misli, da se naj oni k nam pridružijo. Nimajo toliko smisla, da bi videli, kalikor močnejša je organizacija, tem lažje napreduje in tem bolj ji je zagurjen obstanek. Vse naj ostane pri tem, kod je bilo.

Da je vedno manj razsodnih in treznomislečnih članov, se pa to še najbolj razvidi v zadnjem času pri naši S. N. P. J. Nimam namena kritizirati S. N. P. J. kot celoto, ampak omeniti hočem le napake, katere se v zadnjem času prikazujejo med člani, katere bodo sami v nedoglednem času občutili. Upam, da mi ne bo nihče radi tega štel v zlo, ker je stvarna kritika dovoljena in tudi vedno na mestu. Bil sem ves čas od mojega pristopa k S. N. P. J. zvest in delaven član do dne, ko sem moral obleči Strie Samovo sukno in še sedaj pazno zasledujem gibanje te največje slov. organizacije. Upam, da bom še kdaj aktiven član in radi tega me boli, ko vidim da se nekateri člani tako malo brigajo za gotove stvari, katere bi bile v veliko korist S. N. P. J.

Toda k stvari. V zadnjem času je bilo na splošnem glasovanju št. 10 nekaj jako važnih predlogov glede S. N. P. J. in njenega glasilca "Prosveta", in sicer predlogi la "Prosveta", in sicer predlogi št. 1 in 2, glede "Prosvete" in št. 5, glede posmrtnine. Kakor se je izkazovalo, tako se je tudi zgodilo. Prava dva predloga sta "čast-

no" propadla, zadnji predlog je pa komaj "zlezel skozi." Ravno pri tem glasovanju se je pokazalo, kako površno mislijo mnogi člani.

Prvi predlog je bil za povznanje naročnine za list "Prosveta" na celih 50c. Članstvo je potem splošnega glasovanja reklo: "Ne sme se povzicati." Pri tem se priznalo, da nič ne mislijo, da prav nič ne zasledujejo, v koliko se izpreminjajo razmere. Sicer to občutijo sami, toda vedo pa ne. Vem, da je vse radi izrednih razmer za veliko odstotkov podražilo in tako se je tudi papir.

Od časa, ko je "Prosveta" začela izhajati kot dnevnik, se je podražila za sto odstotkov, ali da stane danes še enkrat toliko, kot je pred dobrim letom. Torej tiskarna ga mora plačati dražje in razume se, da ga ona tudi zaračuna onemu, kateri ga od nje kupi, t. j. izdajateljem časnikov in drugim, kateri naroče kake tiskovine. Iz upravnega sklada S. N. P. J. se mora torej že za sam papir plačati še enkrat več, kot se je pred letom dni. Kje so pa še druge stvari, ki so v zvezi s listom in katere so se podražile v tiskarni, kot na primer svinec, črnilo in delavske plače? Vse to mora plačati lastnik lista. Tiskarna ni tako dobrohotna, da bi samo trpela diferenco. Toda članstvo ne razvidi tega in noče verjeti. Čudno, da še to verjame, da mora svoje potreščine v različnih prodajalnah dražje plačati!

Kot že omenjeno, tiskarna zahteva skoro še enkrat toliko za list in to se mora plačati. Kdo torej plača? S. N. P. J. oziroma članstvo. Na splošnem glasovanju je bilo, da bi se naročnina na dnevnik "Prosveta" zvišala za 50 centov tako, da bi dotičniki, kateri so naročeni na dnevnik, plačali \$3.50 na leto, oziroma člani S. N. P. J. \$2.50. Kakor vsakdo dobro ve, se vsi stroški za tiskovino organizacije, tako tudi list plačujejo iz enega sklada, torej iz upravnega. Mesto, da bi sedaj plačevali morebitni člani, kateri so naročeni na dnevnik, bodo pa morali plačevati tudi člani, kateri niso naročeni na dnevnik, t. j. vsi člani, ako prejema dnevnik ali ne. Na najboljšem bodo torej oni, kateri niso člani in prejema dnevnik, ki dobivajo slovenski dnevnik po najnižji ceni.

Pri tem propadlem predlogu se že razvidi, kako daleč znajo misliti člani, kateri so glasovali proti.

Drugi predlog, ki je propadel, je bil za zvišanje mesečnine v upravnem skladu. Kot že omenjeno, stroški, kateri se krijejo iz upravnega sklada, vedno večajo radi dražitve raznih potrebščin, kot n. pr. papir in druge stvari in v najzadnjem času še poštnina. In tega tudi ne razvidi večina članstva. Mogoče bo kdo rekel, da S. N. P. J. vedno raste in da je vedno več članov, kateri plačujejo prispevke v upravni sklad. To je gotova resnica in vse to bi bilo dobro in dovolj, ko bi bile one razmere kot so bile pred letom dni. Vsakdo je lahko prepričan, kdor ima le količjak soli v glavi, da čim večja je organizacija, tem večja je korespondenca in sorazmerno rastejo tudi stroški. In ker so se v čimoma vse stvari v zadnjem času zelo podražile, so narasli tudi stroški. Kot že omenjeno, se plačujejo iz tega upravnega sklada tudi dnevnik "Prosveta." Radi tega bo gotovo primanjkljaj in na mesto, da bi krili ta primanjkljaj člani sorazmerno, t. j. vsi enako, bodo pa plačevali največ oni, kateri so najmanj prizadeti. Kajti, ako bi članstvo glasovalo za oba predloga, bi krili primanjkljaj v upravnem skladu oni, ki imajo naročen dnevnik s povzkanjem naročnine in potem še vsi člani z povzkanjem mesečnih prispevkov v upravni sklad. Ker se je pa večina članstva izrekla proti obema predlogoma, se bo moral kriti primanjkljaj v upravnem skladu z nakladami, katere bodo najbolj občutili oni, ki niso naročeni na dnevnik, ki bodo morali tudi plačevati za dnevnik, akoravno ga ne prejema.

Kar se tiče zadnjega predloga, pa izrekam vsi čast onim članom, kateri so glasovali zanj. Pokazali so, da se poznajo bratstvo. Sicer bi človek pričakoval boljega izida glasovanja kot je.

Društvo "Naprej", št. 5 S. N. P. J. je stavilo iniciativni predlog, da bi se vršila prihodnja konvencija S. N. P. J. v Clevelandu in ne kakor je bilo sklenjeno na zadnji redni konvenciji v Pitts-

burghu, Pa., v Springfieldu, Ill. Toda, kar nihče ni pričakoval, ta predlog ni dobil zadostne podpore, da bi šel na glasovanje. Ne razumem iz kakih vzrokov. Koliko bi bilo bolje za celo organizacijo, ako bi se prihodnja konvencija vršila v Clevelandu, je bilo v raznih dopisih že dovolj pojasnjeno. Sicer so začeli nekateri dopisniki, kateri so nasprotovali temu predlogu, takoj začeti tlačiti v svoje dopise "suso" in "mokroto". Ne vem radi česa. V dopisih, ki so priporočali ta predlog, nisem nikdar nič opazil, da bi se radi tega priporočalo, ker so tam "saluni" odprti. Kajti nihče še ne ve, kaj se lahko med tem časom zgodi, predno se vrši konvencija. Tudi Clevelandu grozi "susa." To pa jaz dobro vem in sem prepričan, da se ravno v onih krajih, kjer je "susa," zapravi več denarja na alkoholnih pijačah, kot pa v onih krajih, kjer so saluni. Ko sem bival v takozvani "suhi" državi, sem opazil več pijanih ljudi, kot pa tam, kjer so saluni.

Omenjeno je tudi že bilo, koliko bi se prihranilo na vožnji delegatov, ako bi se konvencija v Clevelandu vršila. Kajti največ društev S. N. P. J. se nahaja v državah Pa., in Ohio in tudi najmočnejša so. Delegatom teh društev je veliko bližje v Cleveland, kot pa v Springfield. Samo na vožnji bi se prihranilo okroglo \$1.500.

Kolikega pomena bi bilo tudi iz moralnega stališča za organizacijo, je bilo tudi dovolj pojasnjeno.

Omenjeno je bilo že v nekaterih dopisih, čemu toliko splošnih glasovanj, čemu denar po nepotrebnem trošiti, ker preti upravniemu skladu primanjkljaj. Da, to je resnica, ker je v resnici preveč splošnih glasovanj, ki so v resnici nepotrebna. Toda nekatera splošna glasovanja so pa potrebna in velikega pomena za celo organizacijo. In tak predlog je bil od društva "Naprej", št. 5 S. N. P. J. Ako bi šel na splošno glasovanje, bi stalo okroglo \$30. In ako bi se vršila konvencija v Clevelandu, bi se prihranilo \$1.500. — Škoda je \$30.00, toda plača se prav lahko \$1.500 več, kar bi ne bilo prav nič potreba. Tukaj se zrcali v jasni luči površno-misljenje članov.

Nekateri dopisniki — člani vedno pišejo o ekonomiji in štedljivosti pri organizaciji. Toda, ko je treba pokazati, da smo res ekonomični, se pa skrijejo.

Priporočam članom in jim polagam na srce, da trezno in razsodno prevdarijo vsak predlog, kateri je namenjen za splošno glasovanje, ali je potreben in ali bo koristil celi organizaciji, ali ne. Treba je gledati v bodočnost in ne v preteklost. Kajti razmere se sedaj tako hitro izpreminjajo, kot se še nikdar niso. Ako člani tega ne bodo upoštevali, vsakdo lahko sprevidi, kaj čaka podporna organizacija sploh. V enem prejšnjem uredniškem članku "Prosvete" je bilo že nekoliko omenjeno, da so se velike kapitalistične zavarovalne družbe takorekoč zaratile proti bratskim podpornim organizacijam, da jih hočejo zatreti. Te kapitalistične zavarovalne družbe vidijo v bratskih podpornih organizacijah velikega konkurenta. Da pa imajo člani bratskih podpornih organizacij veliko večje ugodnosti kot pa pri kapitalističnih zavarovalnih družbah, mislim, da vsak razsoden človek uvidi. Kajti zavarovalne družbe vedno gledajo na mašen dobiček in lastniki na masne dividende, dočim se to ne godi pri bratskih podpornih organizacijah. Raditega je treba velike previdnosti in razsodnosti, da ne bo prepozno.

Peter Bernik.

Naznanja in vabila

Daragh, Pa.— Naznanjam članom društva Edinost št. 23, S. N. P. J., v Daragh, Pa., da je bil sklep zadnje redne seje, da se vsakega, ki izostane od prihodnje redne seje dne 2. decembra, brez tehtnega vzroka, za en mesec suspendirajo od bolniške podpore.

Ker bo to letna seja in bo na dnevnem redu več zelo važnih točk, kakor tudi volitev društvenega odbora za bodočo leto, je potrebno, da se vsi udeležite te seje. Potrebno je že zato, da ne bi ponejke kdo kaj opazil, češ, ko bi bil jaz na seji, bi se bil na odloz izviljen. — Pričetek seje ob 2. popoldan v navadnih prostorih. — Jos. Hauptman, tajnik.

Graye Landing, Pa.— Naznanjam članom društva Trdnjava št. 101, S. N. P. J., da je bil sklep zadnje društvene seje, da se vsakega člana, ki izostane brez zadostnega vzroka od prihodnje

seje 2. decembra, kasnuje po sklepu društvene seje. — Pričetek seje ob 1. popoldne. Na dnevnem redu je volitev društvenega odbora za leto 1918. — Tajnik.

Naznanilo društvu v Clevelandu, O.— Društvo Primož Trubar, št. 126, S. N. P. J. je na svoji zadnji seji sklenilo poslati deputacijo našega društva k slavnostnemu razvitiu novega prapora društva Dolenjce št. 170 S. N. P. J., v Akronu, Ohio. Omenjena slavnost se vrši dne 29. novembra na "Zahvalni dan". Radi tega se obrača naše društvo do ostalih društev v Clevelandu, da bi nam naznanila imena tistih članov, ki se nameravajo udeležiti te slavnosti v Akronu. Želimo namreč, ako nas bodo dovolj, najeti posebno karo. — Vsa naznanila naj se pošljejo na spodaj podpisane najkasneje do 24. novembra. Bratski pozdrav vsem članom S. N. P. J. — Josip Pogačnik, tajnik. — Uradne ure med 7. in 8. uro zvečer.

Marguerite, Pa.— Opominjam člano društva Napredni Bratje, št. 336, da se zanesljivo udeležijo prihodnje seje dne 2. decembra, ker bo to glavna letna seja. Volili bomo nov društveni odbor, vrši se bo pregled društvenih knjig itd. Da ne bo potem nepotrebnega pregovarjanja, je najboljšje, da ste vsi navzoči na ti seji. Pričetek seje točno ob eni popoldne v prostorih sedanjega tajnika. — S tem vas pozdravim in vam priporočam, da pripeljete kaj novih članov v društvo pod okrilje S. N. P. J. — John Zuffata, tajnik.

Claridge, Pa.— Opominjam člano društva Bratoljub, št. 7, S. N. P. J., da se polnostavno udeležijo seje prve nedelje v decembru. Na ti seji imamo izvoliti novi odbor za bodočo leto. — Bratje, na vas je leželo, da se udeležite te seje, da se vam ne bo treba popoldne v prostorih sedanjega tajnika. — S tem vas pozdravim in vam priporočam, da pripeljete kaj novih članov v društvo pod okrilje S. N. P. J. — John Zuffata, tajnik.

John Brobernuk, tajnik.

Buhl, Minn.— Naznanjam članom društva Buhl, št. 314, S. N. P. J., da je društvo naložilo za mesec novembra 50c članstva na vsakega člana, da se opomore naši društveni blaginji. — Frank Ambrožič, tajnik.

Cleveland, O.— Naznanjam članom in članicam društva Slava, št. 173, S. N. P. J., da se v bodočo vrlo sejo v Tomažini dvorani, 8113 Marble Ave. Udeležite se vsi seje v nedeljo 18. novembra ob pol dveh popoldne v novih prostorih. Varok, da smo opustili stari zborovalni prostor je ta, ker se je preselil rojak, pri kateremu smo zborovali. Toliko v pojasnilo.

M. Zupančič, tajnik.

Klein, Mont.— Člane društva Slovenski Napredek, št. 123, S. N. P. J., se opozarja na sklep zadnje društvene seje, ki se glasi, da bo vsak, ki se ne udeleži seje 2. decembra, za en mesec suspendiran od bolniške podpore. Izvzeti so le bolniki in tisti, ki bodo imeli tehtne vzroke, s katerimi bodo lahko opravičili nenavzočnost. Izvoliti imamo novi odbor, vsled tega je potrebno, da ste vsi navzoči.

A. Kristan, tajnik.

Cleveland, O.— Naznanjam članom društva Jadranska Vila, št. 178, S. N. P. J., da se zanesljivo udeležijo seje dne 16. t. m. Na dnevnem redu bo volitev dveh delegatov za lokalno organizacijo S. R. Zdrženja. Tudi imamo glasovanje za konvencije odsake. — Ne pozabite priti na sejo. — Tajnik.

Reading, Pa.— Pozivljam člano društva Dobri Prijatelji, št. 172, S. N. P. J., da se polnostavno udeležijo seje dne 2. decembra v prostorih brata Jos. Delača. Vsak, ki se ne udeleži seje, bo v slučaju bolniške suspendiran za sedem dni od bolniške podpore. Toliko na znanje.

J. Tolšič, tajnik.

Livingston, Ill.— Naznanjam članom društva Bratje vsi za enega, št. 95, S. N. P. J., da se na zadnji seji sklenilo, da premostimo sedež društvenih sej v Frank Černetov prostor. Čas zborovanja ostane kot je bil poprej, to je vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. predpoldne. — Poziva se vse člano, da se zanesljivo udeležijo seje 2. decembra ob 9. predpoldne (eno uro prej kot navadno). Člani, ker bo to letna seja in ima za društveni napredek velike važnosti, se želi, da se je gotovo udeležite. Pripadajte nasmetom pravčasno, da se lahko oddajo novemu odboru knjige v roku.

J. M., tajnik.

VSAK narodni član in Slovenski Narodni Podporni Jednoti se zavezuje na "Prosveto".

Ameriške vesti.

IZVOZ ŽIVIL SE JE SKRČIL.

Washington, D. C. — Poročilo trgovskega departamenta izkazuje, da se je iznižil izvoz živil v inozemstvo, odkar so se odločili, da konzervirajo živila in skrepijo izvoz v evropske nevtralne dežele.

Poročilo za september izkazuje, da se je izvoz ovsa v primeri s izvozom v avgustu znižil od 12.000.000 na 4.000.000 bušljev, pšenica od 5.000.000 na 2.500.000 bušljev, koruza od 2.500.000 pod 1.000.000 bušljev, konzervirano meso od 3.000.000 na 2.000.000 funtov, svede govedine od 26.000.000 na 21.000.000 funtov, soljena govedina od 9.000.000 na 4.500.000 funtov.

Izvoz olja za razsvetljavo se je skrčil 46.000.000 na 30.000.000 galon, gazolina od 30.000.000 na 20.000.000 galon.

V moki je sprememba majhna.

VOJAŠKA VLAKA TRČILA SKUPAJ.

Denver, Colo. — Tri osebe so bile ubite in petnajet ranjenih, ko sta na ovinku Denver & Rio Grande železnice udarila skupaj vojaška vlak.

Dve osebi sta tako težko ranjeni, da umrjeti. Newreča se je dogodila 75 milj zapadno od Puebla. Trije vojaški vlaki so vozili proti vzhodu. Pred prvim vojaškim vlakom je vozil tovorni vlak, ki je vstavil, da ohladi vročo os. Vojaški vlak je vstavil. Komaj je začel vstati dalje, ko je prihrumel za njim drugi vlak in treščil vanj in pogljal tešak in jeklen sprevalniški voz v spalni voz.

RUDARJI OCIGANJENI ZA NASILNEKE.

Cumberland, Md. — Uradniki Phoenix in Georges Creek Mining kompanije so se prislali krivim, da so odganili rudarje za njih zaslužek a slabo mero pri tehtanju premoga. Neki zastopnik evonega urada za mero in tehtnjo je pronašel, da so bili tehniški nasogodi, kar je povzročilo, da je tehničar pri tehtanju premoga pokazal od 125 do 170 funtov manj teže, kot je v resnici tehtal voseček.

KMAGA TELEFONISTEK.

Sapulpa, Okla. — Telefonistke, zaposlene pri Southwestern Bell Telephone kompaniji, so prislile bogato korporacijo, da jim plačajo \$40 mesečno more: Preje so telefonistke zaslužile po \$5.10 do \$6 na teden.

Na javnem shodu pred retovšom so strokovno organizirani delaveli in meščani objubili, da bodo dekleta dobila mendo, dokler traja stavka, in da stavkokazniki ostanejo hile asprile. Ten teden je bilo mesto brez telefona in kompanija se je podala, ko je spoznala, da s trmo škoduje le sebi.

PET PREMAGOVNIŠKIH BAZONOV OBTOŽENIH.

Brasli, Ind. — Proti petim premagovniškim operatorjem, ki so obtoženi zarote, s katero so hoteli preprečiti predsednikovo proklamacijo za določanje premagovnih cen, je bilo izdano zaporno povelje. Aretirani so bili operatorji Nink Schrupferman, Fred Schrupferman, William M. Strobel, Archie C. Miller in L. J. Wolf. Vsi prebivajo v Brazilju.

Vsi so v zvezi s Cleveland Coal kompanijo, o kateri pravijo, da je bila organizirana namenom, da se slege v določbe, predsednikova proklamacije, ki se peča s meštarskimi in prekupčevalnimi tvrdkami.

Obtožnica jim očita, da so računili 15c pri toni, kot določa predsednikova proklamacija. V posameznih slučajih so tudi zahtevali en dolar več za tono premoga pri rudniku.

AVTOBANDIT UBIT.

St. Louis, Mo. — Avtobandita sta hotela oropati Joseph E. Trayneva, blagajnikovega namestnika pri "National Insurance kompaniji." Frayney ni človek, ki se ustraši banditov. Enega bandita je ustrelil, drugega pa ranil, ki je ušel s avtomobilom. V ubitem banditu so spoznali nekega Emmett Philip Sheltona.

POZOR!

Pozor! Pošredbe so nevarne v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarediti. Ne jemljite drugega Edina pravi je Vsa Schlickov Bolgarski Krvni Čaj. Znamka našega zavitka je H.H. Von Schlick. Narejen in jameen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Pet mesecev zadostuje svoj, ki ga pošljemo za \$1.00 vgotovini, znamkah, ali Money order. Ako hočete pošljite zavarovati pošljite 10c več.

FRANK BREGANT

Se priporoča rojakom in znancem za obilen obisk. Prenočišča, dobra pijača in fine smodke. Točna in dobra postrežba.

(Tel. Hanover 4886.)
283 Reed St., Milwaukee, Wis.

M. WEINZIERL

Zlatina in splošna trgovina. Zastopnik za Ford in Metz Automobile.

ELY, MINN.

Virginia, Minn. Ely, Minn.

Se priporočamo v obisk SAVOLAINEN CO.

Zlatarji in druge srebrnine. 29 East Superior Street.

DULUTH, MINN.
Nasledniki
Erd's Jewelry Store.

ROJAKI POZOR!

Pri nakupovanju pohištva in vsakovrstnega orodja, dobiti vedno pri nas vse po zmerno nizki ceni. Predno kupite kje drugje oglejte si naše blago in ceno. Naš namen je vsem ustreči in zato prodajamo dobro in zanesljivo blago in vedno v zadovoljnost odjemalcev.

Za obilen obisk se vam priporoča.

ANTON MAHNE,

trgovca z železino, pohištvo in barvo
128 W. Lake St., Chisholm, Minn

CAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto \$2.
Čas, 2711 S. Millard Ave. Chicago, Ill.

Zastonj

krasni stenski koledar za leto 1918.

Z vsakim naročilom od \$1.00 ali več zdravil iz svetovno znane lekarnice PARTOS v New Yorku.
PARTOLA, za čiščenje krvi in žolčenja ter neredno stolico... \$1.00
PARTOCOUGH, zoper kašel in prehlajenje... 1.00
RUMATIN PARTO-PAIN (prašek) zoper revmatizem in kostebol... 2.00
LIBRO, zoper glavobol... 1.00
PARTO-GLORY, za jemanje krvi in življenjske organizme... 1.00
PARTOLIN, zoper izpadanje las... 1.00
PARTO-BISQUITS, zoper nečisto in pokvarjeno kri... 4.00
Nadalje zdravila za vse notranje in zunanje, kakor tudi tajne bolezni.
Knjiga "Pot k zdravju" pošljamo zastonj in poštnine prosto.
Pisma naslavljajte na:

The Partos Pharmacy
180-2nd Ave. New York, N.Y.

Piš Gregor Korobač pl. Gajžla.

V torek, na "meatless day", je bilo, ko sem naložil makaronov in "ajmoht", v malho pa spravil skledo "pork & beans-a," nakar sem sklenil zopet enkrat posetiti slovensko metropolo, našo belo Ljubljano. Nekako opoldne je bilo, ko sem se spustil na tla pred šenklaščko cerkvijo. Komaj sem dobro privezal moj "luftšif" h kostanju, ko začne nekje nad mano vršeti in ropotati; kakor da E-lja premetava mlade, nedoraste gromske strele. Začuden povprašam mimogredečega čevljarkega učence, kaj to ropotanje pomeni.

"Saj vendar slišiš, da polne zvoni," se odreže dečko. "Včasih so tako 'zvonili' na veliki petek, zdaj, ko je vojna, pa vsak dan, kajti naši bronasti zvonovi zvonijo na soški fronti v čast Korlu in Vilčetu. Naš domač bog se mora pa kar z regljanjem in ropotanjem zadovoljiti." "Pa zakaj nosijo vse ženske zagrinjala čez obraze, saj brhke Ljubljankanke nekdanje niso bile vajene tega? vprašam fanta še bolj začuden.

"Zdi se mi, da sem našel kam doh v globoko Turčijo, ne pa v Ljubljano!" "Že vidim, da si tuje, četudi slovensko govoriš," odvrne poba, "drugače bi moral vedeti, da imamo zdaj v Ljubljani naše prijatelje Turke kot varuhe miru in sprave. Če se kak 'purgar' spozabi in se od lakote na glas pridruša, pošljejo ga po najkrajšem potu v raj k preroku in lepim huriskam. Na Gradu in na Rožniku vihrajo zelene prerokove zastave in turški mežnarji nam ob solnčnem zahodu berejo levite z naših minaretov — hotel sem reči zvonikov. Ko je Bonaventura zahteval, naj Ljubljankane oblečejo prezebljivo Prešernovo muzo, so se mu rogali; ko pa je sedanji poveljnik ljubljanske garnizije Hasan paša izdal povelje, da morajo vse ženske na ulici biti zakrknane in da mora občinski odbor preskrbeti tudi Prešernovi muzi copate, muf in kočmajko pa zagrinjalo čez obraz — so ga hitro ubogali. Vidiš, velik je Alah in Vilče je njegov prerok."

Zvedel sem dosti, sedel sem na "luftšif" in odfrčel proti jugozapadu. Solnčna Gorica je brez dvoma najprejše slovensko mesto. Nekaj časa jo obsipujejo z granatnimi jabolki Tevtoni, potem pa zopet Lah, da omedleva kot nevesta v visoki pesmi.

Na laški fronti se je pokazalo da je sedanja vojna res moderna. Dve leti so se Lah in Huni pretepali v sneženih gorah, končno pa jih je le pamet srečala in zdaj le na zimo so preumfali na gorke planjave solnčne Benečije, v senco duhtečih magnolij. Koliko lažje se bodo pa streljali, ko jim ne bo treba pihati v prste! Ko pritisne vročina, pojdejo pa zopet na letovišča v snežne gore, prav kot naši milijonarji v Colorado.

Vrnivši se domu, sestal sem se s prijateljem, ki je prišel iz Camp Granta, da reče "good-bye" mrzli Chicagi, predno odide z žrjavi na jug. (Naš bradati Uncle Sam namreč ve, da bo njegovim fantom bolj ugajalo v gorkem Texasu, solnčni Californiji ali evetoči Floridi, kot pa v illinoiški Sibiriji). Pogovarjala sva se s prijateljem o vseh mogočih stvarih in dečko me je ves čas pozorno in nekako začudeno opazoval. Končno pa se ni mogel več zdržati in vpraša me resno: "Pri vseh bogovih, Gajžla, kaj pa je s teboj, da se tako ugrizljivo in ironično smeješ in da imaš nos za cel palec daljši kot po navadi?" "Eh," od-

vrnem jaz, "to je zato, ker sem prišel do zaključka, da ves svet ni drugače kot ena velika meništra samopašnosti, binavščine, domišljivosti in laži." "O, prava reč," zasmeje se prijatelj, "ampak do tega spoznanja bi bil lahko že davno prišel. Kdaj jaz že to vem! Izjeme so le redke in le potrjujejo pravilo. Skoro edini kraj, kjer moreš videti golo resnico, je kopalna banja." "Pa je res, kar praviš?" se zavzamem jaz. "Sure, resnica, kot morake deklace, živi v vodi in videti jo moreš le v kopalni banji, zatrdi fant. Ker je on eden tistih mojih prijateljev, ki me dozdaj še nikdar ni nalogal, sem mu verjel brezpogojno in takoj drugi dan sem se odločil, da grem v kopalno sobo in vidim resnico. Komaj pa sem prijel za kljuko, hoteč odpreti vrata, ko zaslišim vsiklik, podoben glasu preplašene grlice: "Gee whiz, keep out!" Seveda sem šel takoj rakovo pot in nisem videl resnice.

Gajžla.

Pameten sklep. A: "Ampak sedaj, ko si tako vroč, bi pač ne smel piti mrzle vode!"

B: "Pojdí no, to mi ne more škodovati, ker sem železne narave!"

A: "Potem šele ne smeš piti vode, ker bi ti železna narava zarjavela!"

Dvojna pot.

Katera pot je vam bolj povolji: Da trpite vsled neprebave, zabašanosti, da se počutite vedno slabega, da vas boli glava in da imate neprilike na ledicah ali pa ste vedno trdni in zdravi, kar vam pospešuje dolgo in srečno življenje. Če ste si izvolili drugo, ali slednje imenovano pot, skrbite v prvi vrsti, da si ohranite zdrav želodec; to pa lahko dosežete s pomočjo Trinerjevega ameriškega grenkega vina, ki vzdržuje in urejuje ves notranji prebavni sistem. Trinerjevo ameriško eliksir vino vas bo oprostilo vseh želodčnih neprilik, ki povzročajo tolikim ljudem težave. Opozorjamo vas pa, da ne kupujte, ali jemljite kakega ponarejenega in po ceni grenkega vina. Dobro uspehe vam jamčijo samo tvarine, iz katerih je to Trinerjevo zdravilo pripravljeno. Dobiva se vseh lekarnah. Drugo izborno zdravilo priporočljivo za sedanjo sezono je Trinerjev Cough Sedative, ki daje hitro odpravo pri prehladu, kašlju, hripavosti, bronhitisu i. t. d. Dalje je tudi izborno zdravilo Trinerjev Liniment. Istega hvali na tisoče ljudi, ki so trpeli za revmatizmom, neyralgijo, hrhtobolu i. t. d. Dobiva se v lekarnah. Jos. Triner, izdelujoči kemist, 1333—1343 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

(Advertis.)

Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Službeno in poslovalno društvo "PROSVETA"

FRANK KRENEK
IZVETNA POSTERERA
vokal 27. ulice in Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI
TOLMAČ. Knjiga vsebuje poleg slov.-angl. slovnice, slov.-angl. razgovora na vsakdanje potrebe, navodila za angleško pisanje, opisovanje angleških mest in kako se postane ameriški državljan. Vrh tega ima knjiga dodatni seznam slov.-angl. in angl. slov.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za priučanje angleščine in se bi smelo imeti vsak slovenski naseljenci ki bi se knjižje ne tuel.

Knjiga trdi in okume v platnu
vovana (480 strani), velja \$2.00
in je dobiti pri

V. J. Kubelka,
530 W. 14th St. New York, N. Y.
Pišite po cenik slovenskih knjig.

Naznanilo.

Vsem cenjenim slovencom in Slovenkam v Clevelandu in okolici se najtopleje priporočam, pri nakupu raznovrstne ženske in otročje obleke, sukenj, spodnje obleke, nogavice, itd. Sveže blago, nizke cene, točna postrežba.

BENNO B. LEUSTIG
6424 St. Clair Ave.,
Cleveland, O.

James F. Stepha,
predsednik.
Christian R. Wallick,
I. podpreda.
Emanuel Beranek,
II. podpreda.
Adolph J. Krusa,
blagajnik.

Narodni tajniki odobri:
Michael Zimmer, sekretar
Emanuel Beranek
Dr. Anton Blazina
Abel Davis
John Fucik
A. V. Geringer
John C. Krusa
James F. Stepha
C. R. Wallick

AMERICAN STATE BANK
1235-27 Blue Island Ave., Mine 12-eta ulica
CHICAGO, ILL.

Glavnica in prebitok \$500, 10.00

ODPRTO: Pondeljek in v četrtek do 8½ zvečer,
vse druge dneve pa do 5½ popoldan.

POZOR!

Radi nestalnosti cen kronake vrednosti, nam je nemogoče odrediti stalno ceno. Pošljali bomo denar še nadalje po najnižjih cenah tekoče vrednosti kron. Uprajte, ali nam pa pošljite za ceno.

Večje svote le po nižjih cenah.

Pošljamo denar v stari kraj in jamčimo, da se pošteno izplača ali pa vam vrne.

Direktna zveza s Prvo Hrvatsko hranilnico in posojilnico v Zagrebu in njenimi podružnicami.

Pošljamo denar vojnim vjetnikom v Srbijo, Rusijo, Anglijo in Francosko.

Govorimo vse slovenske jezike.

PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš bol denar za črna dneva." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste le zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta.

Vsak slovec mora paziti in hraniti, ko le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date nastran, se lahko ceni kot itemojni kamen položaj na katerim vsaki stremi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogaja: kamen na kamen palača". Najtežje je početak ali bres početka ni nikdar nišesar. Zatorej prične vlagati vaš denar le danes, ampak pazite, da ga nalagate v gotovo in varno banko. Z vlogo enega dolarja dobiti vašo bančno knjižico.

Mi sprejemamo denar za hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošljamo denar v Italijo, Rusijo in Francosko.

Prodajemo prve posojilne mortgage (markče) in dajemo v nam varne hranilne predale.

Sprejemo upise za parobrodno potovanje v staro domovino po vokal.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Kapital, vloge in prebitok znaša nad \$6,000,000.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, regalice, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jed.

Delo prve vrste. Cena nizka. Slovensko čimlo pošljamo zastonj.

F. KERZE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2144-42-44 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, alovaskem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — — — — — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

FRANK STONICH

brat zlatarjev Jacoba in Johna Stonicha, se priporoča cenjenim rojakom širom Amerike.

Kadar potrebujete ali kupujete zlatino n. pr. ure, verifike, prstane, broške itd., se obrnite nama, kar boste dobili blago prve vrste.

VSE GARANTIRANO!

V zalogi imam znake, prstane, privrke, broške raznih jednot in svat.

FRANK STONICH

7 W. Madison St., Savings Bank Bldg., Rm. 605, CHICAGO, ILL.

ST. CLAIR AV. JEWELRY

JOSEPH MARINCIC, lastnik.

5805 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Slovenska trgovina s urami, zlatino, brilanti, Columbia gramophoneke plošče različnih jezikov, sprejemam v popravilo ure, zlatino gramofone vse kar se tiče te stroke, delo jamčim. Kadar želite kupiti uro, zlatino ali gramofon uprajte mene za ceno, stane vas samo 3c po pošti, prihranite si stem dolarja. Ne pozabite gozlo "svoj k svojim". Se priporočam. JOSEPH MARINCIC, zlatar, 5805 St. Clair Ave.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenemu občinstvu v Clevelandu in okolici, da sem preselil moje trgovino v nove moderno vrejene prostore na 6217 St. Clair Ave.

Priporočam se cenjenim odjemalcem ter občinstvu vsjoh za nakup moške in deške oprave.

Popolna zloga moške oprave za delo in praznik. Moderna krojačnica. Točna postrežba, delo jamčeno, cene zmerno.

Priporoča se

JOHN GORNIK,

6217 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

PAIN-EXPELLER

Je postal domača beseda v vsaki slovenski družini radi neprekosljivega čina pri tolikih bolečinah in nadlogah.

Sedajne razmere so nas primorale, povišati ceno na 35 in 65 centov za steklenico, ako hočemo, da ostane iste kakovosti in da enako učinkuje.

S tem imate jamstvo, da staro, dobro sredstvo z isto močjo tudi dobiti. Nikar se dajte premotiti z nižjo ceno ničvrednih ponaredb.

Stari, pravi Pain-Expeller dobiti le v zavitku kot je tu naslikan. Pri kupovanju pazite na sidro znamko, na besedo Lozol in na naše ime.

Pravi Pain-Expeller je dobiti v vseh uglednih lekarnah in naravnost od nas. Steklenica za 65c. Je koristnejša kot pa za 35c. ker obsega več kot dvakrat toliko.

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York

J. S. JABLONSKI, Fotograf

6123 St. Clair Ave. : 2303 Professor Ave.

CLEVELAND :: :: OHIO

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblašenci. — Naslov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

KDOR rabi fine nedeljske, delavske ali spodnje srajce, kravate, nogavice, ovratnike, žepne robce, naramnice, klobuke, čepice, pase, gumbé sweater coats in Jersey i. t. d. naj se obrne na:

Belaj & Močnik

Trgovina

in krojačnica

6205 ST. CLAIR AVENUE

CLEVELAND, OHIO

Izdelujemo obleke po meri in najnovejšem kroju. Cene nizke. Postrežba točna.

